

Sygn. akt I ACa 325/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 maja 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jerzy Geisler (spr.)
Sędziowie:	SA Hanna Małaniuk SA Piotr Górecki
Protokolant:	st.sekr.sąd. Kinga Kwiatkowska

po rozpoznaniu w dniu 21 maja 2013 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **H. K.**

przeciwko (...) **-Serwis spółce z ograniczoną odpowiedzialnością**

w G.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 12 grudnia 2012 r., sygn. akt IX GC 714/12

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 5.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.**

P. Górecki J. Geisler H. Małaniuk

UZASADNIENIE

Pozwem skierowanym przeciwko (...) - Serwis Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. powód H. K. wniósł o uznanie za bezskuteczną wobec niego czynności prawnej z dnia 31 sierpnia 2007 roku, polegającej na przeniesieniu prawa własności nieruchomości położonej w G. przy ulicy (...), stanowiącej działkę nr (...) o obszarze 4.098 m², dla której Sąd Rejonowy w Gnieźnie Wydział V Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...)/I ze spółki (...) sp. z o.o. w G. na spółkę (...) sp. z o.o. w G..

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż swoje roszczenie wywodzi z art. 527 § 1 k.c. Zdaniem powoda czynność ta winna zostać uznana za bezskuteczną wobec niego, albowiem została dokonana z jego pokrzywdzeniem jako wierzyciela.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniosł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 12 grudnia 2012 roku, sygn. akt: IX GC 714/12, Sąd Okręgowy w Poznaniu oddalił powództwo (pkt 1) oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 7.215,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (pkt 2).

Podstawę rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne i wnioski prawne:

W dniu 16 czerwca 2005 roku powód H. K., prowadzący działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Budowlane Produkcyjno - Handlowe (...) w K., zawarł z (...) sp. z o.o. z siedzibą we W. umowę o generalne wykonawstwo, której przedmiotem było wykonanie robót budowlanych, polegających na zrealizowaniu inwestycji „salon (...) w G.” przy ulicy (...) (§ 2 ust. 1 umowy).

Powód wykonał przedmiotowe roboty budowlane, jednak (...) sp. z o.o. nie wywiązał się z warunków wyżej wymienionej umowy i nie zapłacił powodowi całości wynagrodzenia, bezpodstawnie odmawiając należnej powodowi zapłaty.

W konsekwencji powód wytoczył przeciwko wyżej wymienionej spółce dwa powództwa o zapłatę - w sprawach o sygnaturach akt: I C 2796/2006 (gdzie wydany został uprzednio nakaz zapłaty z dnia 7 czerwca 2006 roku, sygn. akt: I Nc 140/06) i X GC 131/06, które zakończyły się wydaniem prawomocnych orzeczeń, zasądzających na rzecz powoda dochodzone przez niego należności.

Pismem z dnia 5 lipca 2007 roku powód złożył do Komornika Sądowego Rewiru II przy Sądzie Rejonowym w Gnieźnie wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko (...) sp. z o.o. oraz T. P. w oparciu o nakaz zapłaty, wydany w postępowaniu nakazowym w sprawie o sygnaturze akt: I Nc 140/06, zaopatrzonej w klauzulę wykonalności w dniu 25 października 2006 roku. Powód wniosł o przeprowadzenie egzekucji z nieruchomości położonej w G. przy ulicy (...), dla której Sąd Rejonowy w Gnieźnie prowadzi księgę wieczystą KW nr (...), należącej do (...) sp. z o.o., zaznaczając iż wyżej wymieniona nieruchomość jest obciążona na jego rzecz hipoteką przymusową kaucyjną do kwoty 206.115,00 zł, która zabezpiecza wierzytelność objętą wyżej wymienionym wnioskiem egzekucyjnym.

Pismem z dnia 10 lipca 2007 roku Komornik Sądowy Rewiru II przy Sądzie Rejonowym w Gnieźnie zawiadomił powoda o wszczęciu egzekucji przeciwko (...) sp. z o.o. w oparciu o tytuł wykonawczy z dnia 7 czerwca 2006 roku, wydany w sprawie I Nc 140/06, z nieruchomości stanowiącej własność wyżej wymienionej spółki.

Pismem z dnia 14 sierpnia 2007 roku Komornik Sądowy Rewiru XIII-go przy Sądzie Rejonowym w Poznaniu w sprawie: XIII KM 674/07 zawiadomił dłużnika (...) sp. z o.o. z siedzibą w G., iż na wniosek powoda doszło do wszczęcia egzekucji na podstawie tytułu wykonawczego, pochodzącego od Sądu Okręgowego w Poznaniu, wydanego w dniu 27 listopada 2006 roku w sprawie o sygnaturze akt: X GC 131/06.

Na podstawie tego samego tytułu wykonawczego postępowanie egzekucyjne prowadził Komornik Sądowy Rewiru II-go przy Sądzie Rejonowym w Gnieźnie w sprawie KM 1487/07.

Prowadzone przez 5 lat postępowania egzekucyjne nie przyniosły zaspokojenia wierzyciela - powoda.

Pismem z dnia 16 sierpnia 2007 roku Komornik Sądowy Rewiru II przy Sądzie Rejonowym w Gnieźnie A. K. w sprawie: II KM 1487/07 zawiadomił dłużnika (...) sp. z o.o. z siedzibą w G., iż na wniosek powoda doszło do wszczęcia egzekucji na podstawie tytułu wykonawczego, pochodzącego od Sądu Okręgowego w Poznaniu, wydanego w dniu 27 listopada 2006 roku w sprawie o sygnaturze akt: X GC 131/06.

Pismem z dnia 16 sierpnia 2007 roku Komornik Sądowy Rewiru XIII-go przy Sądzie Rejonowym w Poznaniu w sprawie XIII Km 674/07 zawiadomił Urząd Skarbowy w G. o zajęciu wierzytelności należnej dłużnikowi (...) sp. z o.o. z siedzibą w G. z tytułu zwrotu nadpłaty podatku VAT oraz podatku od czynności cywilno-prawnych na podstawie tytułu wykonawczego, o którym mowa wyżej, wydanego w sprawie X GC 131/06.

W dniu 31 sierpnia 2007 roku aktem notarialnym sporządzonym przed notariuszem A. S., numer repertorium A: (...), doszło do zmiany umowy spółki (...) sp. z o.o., powołanej aktem notarialnym z dnia 31 maja 2007 roku, poprzez podniesienie kapitału zakładowego spółki z kwoty 50.000,00 zł do kwoty 2.095.200,00 zł. Ustalono, że kapitał zakładowy dzieli się na 41.904 udziały o wartości nominalnej 50 złotych każdy.

Postanowiono, że wspólnicy T. P. i P. P. obejmują każdy po 500 udziałów o łącznej wartości nominalnej w kwocie po 25.000,00 złotych i pokryją je wkładem pieniężnym, a wspólnik (...) sp. z o.o. z siedzibą w G. obejmie 40.904 udziały o łącznej wartości nominalnej w kwocie 2.045.200,00 złotych, które pokryje wkładem niepieniężnym w postaci własności nieruchomości położonej w G. przy ulicy (...), stanowiącej działkę nr (...) o obszarze 4.098 m², dla której Sąd Rejonowy w Gnieźnie V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...), o wartości 2.512.900,00 złotych.

(...) sp. z o.o., celem pokrycia udziałów, wniesie ruchomości w postaci 2 samochodów ciężarowych o łącznej wartości 5.700,00 zł, podnośnik dwukolumnowy o wartości 5.000,00 zł, płyty zbieżności o wartości 3.000,00 zł, tester (...) o wartości 3.500,00 zł, przewód do kontroli komputera pokładowego o wartości 1.500,00 zł, meble biurowe firmy (...) o wartości 10.500,00 zł, kserokopiarkę C. o wartości 500,00 zł, drukarkę laser J. (...) o wartości 500,00 zł, zestaw komputerowy o wartości 15.000,00 zł.

Postanowiono, że nadwyżka wartości wniesionego wkładu ponad wartość nominalną objętych udziałów (agio) przeznaczona zostanie na zasilenie kapitału zapasowego spółki.

W konsekwencji powyższego dłużnik (...) sp. z o.o. z siedzibą w G. wniosła aport w wyżej wskazanej postaci do pozwanej spółki (...) sp. z o.o.

Nieruchomość wniesiona tytułem aportu przez dłużnika do pozwanej spółki jest obciążona hipotekami, ustanowionymi na rzecz powoda: hipoteką przymusową zwykłą do wysokości 206.115,00 zł oraz hipoteką przymusową kaucyjną do sumy 345.766,70 zł. Obciążenie nieruchomości wyżej wymienionymi hipotekami nastąpiło 7 lipca 2006 roku.

W dniu 12 listopada 2007 roku podczas posiedzenia w przedmiocie wyjawienia majątku spółki (...) sp. z o.o., które odbyło się przed Sądem Rejonowym w Gnieźnie w Wydziale I Cywilnym w sprawie I Co 1157/07, T. P. - prezes zarządu (...) Sp. z o.o. zeznał, iż cały majątek wyżej wymienionej spółki (dłużnika) został wniesiony aportem do pozwanej spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w G., a jedynym majątkiem spółki (...) sp. z o.o. są udziały w spółce (...) o wartości 2.045.200,00 zł. Wyżej wymieniony wskazał ponadto, iż spółka nie ma rachunków bankowych, nie prowadzi działalności gospodarczej, a nowopowstała spółka nie została jeszcze zarejestrowana w KRS.

Z wykazu majątku dłużnika (...) sp. z o.o., sporządzonego w dniu 12 listopada 2007 roku - oświadczenia prezesa spółki T. P. - wynika, iż wyżej wymieniona spółka nie posiadała żadnego, poza wózkami narzędziowymi, majątku.

Pismem z dnia 23 kwietnia 2012 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Gnieźnie A. K. złożył wniosek do Sądu Rejonowego Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu Wydziału VIII Gospodarczego o dokonanie wpisu o wszczęciu egzekucji z udziałów (...) sp. z o.o. w spółce (...) sp. z o.o..

Pismem z dnia 23 kwietnia 2012 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Gnieźnie A. K. zawiadomił pozwanego (...) - Serwis sp. z o.o. z siedzibą w G., iż w celu zaspokojenia należności dłużnika (...) sp. z o.o., wynikających z tytułu wykonawczego - wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 27 listopada 2006 roku w

sprawie X GC 131/06, dokonał zajęcia zysków z posiadanych przez dłużnika udziałów w pozwanej spółce do wysokości egzekwowanej na rzecz powoda należności.

Z wykazu majątku z dnia 26 czerwca 2012 roku, sporządzonego w sprawie I Co 1589/12, wynika, iż dłużnik (...) Sp. z o.o. posiada udziały w pozwanej spółce (...) sp. z o.o.

Według rozliczenia, przygotowanego przez Komornika Sądowego Rewiru II A. K. przy Sądzie Rejonowym w Gnieźnie na dzień 24 lipca 2012 roku, łączna wierzytelność powoda wobec dłużnika (...) sp. z o.o., wynikająca z tytułu wykonawczego - wyroku z dnia 27 listopada 2006 roku wydanego w sprawie X Gc 131/06, wynosi 518.019,92 zł, przy czym na kwotę tę składają się: należność główna w kwocie 300.873,84 zł, odsetki wyliczone na dzień 24 lipca 2012 roku w wysokości 209.929,08 zł oraz koszty procesu w kwocie 7.217,00 zł. Natomiast koszty egzekucyjne, wyliczone na dzień zajęcia, wynoszą 49.121,45 zł.

Pismem z dnia 23 sierpnia 2012 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Gnieźnie A. K. w sprawie Km 1487/07 wezwał powoda do uiszczenia zaliczki w wysokości 13.000,00 zł na wydatki związane z wyceną udziałów przez biegłego.

W tak ustalonym stanie faktycznym, po przeprowadzeniu oceny zgromadzonych w sprawie dowodów, Sąd Okręgowy uznał, iż powództwo nie zasługuje na uwzględnienie. Wskazał, iż podstawę prawną rozstrzygnięcia stanowił art. 527 § 1 i 2 k.c.

Zdaniem Sądu I instancji powód wykazał fakt istnienia po jego stronie wierzytelności pieniężnej, przysługującej mu wobec dłużnika (...) sp. z o.o., nie udowodnił jednak, że na skutek kwestionowanej czynności doszło do jego pokrzywdzenia jako wierzyciela. Dłużnik (...) sp. z o.o. w zamian za wniesienie prawa własności nieruchomości do pozwanej spółki tytułem wkładu niepieniężnego otrzymał bowiem ekwiwalent w postaci większościowego pakietu udziałów w tej spółce. W tych okolicznościach nie sposób, zdaniem Sądu I instancji, przyjąć, mając na względzie treść art. 527 § 2 k.c., iż wskutek dokonania wyżej wymienionej czynności dłużnik (...) sp. z o.o.) stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu aniżeli był przed dokonaniem zaskarżonej czynności.

Sąd Okręgowy zważył nadto, że uzyskany przez dłużnika ekwiwalent nadal stanowi składnik jego masy majątkowej i reprezentuje określoną wartość majątkową. Faktem jest, iż ekwiwalent w postaci udziałów w pozwanej spółce (...) sp. z o.o. nadal znajduje się w majątku dłużnika, a co więcej - pozostaje zajęty na rzecz powoda w postępowaniu egzekucyjnym.

Zdaniem Sądu I instancji nie bez znaczenia w niniejszym procesie pozostaje również czas, który upłynął od uzyskania przez powoda tytułu wykonawczego oraz wszczęcia przez niego egzekucji, jak również moment powzięcia wiedzy o stanie majątkowym dłużnika (wszystkie te okoliczności miały miejsce około 5 lat przed wytoczeniem niniejszego procesu). Wobec powyższego wszystkie wyżej opisane sposoby egzekucji powód mógł zastosować od momentu wszczęcia egzekucji. Powód jako wierzyciel, znając stan majątkowy dłużnika na podstawie oświadczenia o wyjawieniu majątku, powinien zastosować sposób egzekucji adekwatny do tego stanu majątkowego i gdyby składał na bieżąco odpowiednie wnioski w postępowaniach egzekucyjnych, to do chwili wszczęcia niniejszego procesu byłoby już wiadomo, czy egzekucja np. z udziałów dłużnika w pozwanej spółce (w tym z dochodów jakie to prawo przynosi) okazała się bezskuteczna. Tymczasem powód zainicjował egzekucję z udziałów dłużnika w pozwanej spółce dopiero w kwietniu 2012 roku.

Sąd Okręgowy wskazał również, że z dokumentów powołanych przez powoda nie wynika, czy oprócz zajęcia przedmiotowej nieruchomości, której dotyczy niniejsze postępowanie (w lipcu 2007 roku), w postępowaniu egzekucyjnym KM 1236/07 doszło do dalszych czynności, zmierzających do zaspokojenia się wierzyciela z tego przedmiotu. Wobec powyższego trudno podzielić twierdzenia powoda o łatwiejszym, bardziej skutecznym i tańszym sposobie egzekucji z nieruchomości. Powód w niniejszym postępowaniu podnosi, że egzekucja z nieruchomości jest

łatwiejsza i mniej kosztowna niż egzekucja z udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, jednakże w ocenie Sądu I instancji te twierdzenia są gołosłowne i nie wykazane żadnymi dowodami.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy uznał, że istnieje realna szansa wyegzekwowania należności wierzyciela od dłużnika, nie ma zatem potrzeby, by dochodzić tych należności od osoby trzeciej w drodze skargi pauliańskiej. Wskazał także, że udziały, które posiada dłużnik w pozwanej spółce, przedstawiają łączną wartość nominalną w wysokości 2.045.200,00 zł, a więc znacznie przekraczają wysokość zobowiązań dłużnika wobec powoda. Nadmienił nadto, iż dłużnik wniósł aportem do pozwanej spółki nieruchomość przedstawiającą określoną wartość majątkową. Niewątpliwie wartość udziałów dłużnika w pozwanej spółce jest ściśle powiązana z własnością przedmiotowej nieruchomości, gdyż jest to główny składnik majątkowy pozwanego.

Mając na uwadze wyżej przedstawione kwestie Sąd Okręgowy powództwo oddalił.

O kosztach postępowania Sąd I instancji orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. oraz § 6 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. nr 163, poz. 1348 z późn. zm).

Wyrok apelacją w całości zaskarżył powód, zarzucając naruszenie art. 527 § 1 i 2 k.c. poprzez przyjęcie, że wniesienie przez spółkę (...) sp. z o.o. nieruchomości do pozwanej spółki, w zamian za udziały w tej spółce, nie stanowi czynności prawnej dokonanej z jego pokrzywdzeniem jako wierzyciela.

Wskazując na powyższe powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa. Wniósł nadto o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu przed sądami obu instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kosztów uiszczenia opłaty skarbowej od pełnomocnictwa procesowego w kwocie 17,00 zł.

Pozwany w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny podziela w całości ustalenia faktyczne, poczynione przez Sąd I instancji, jak też wyprowadzone na ich podstawie wnioski prawne, czyniąc je tym samym podstawą własnego rozstrzygnięcia. Zgodzić się należy z argumentacją Sądu Okręgowego, iż powód nie wykazał, by dłużnik, w wyniku zaskarżonej czynności prawnej, stał się niewypłacalny albo stał się mniej wypłacalny niż w momencie dokonywania tej czynności. W związku z czym nie doszło, poprzez przeniesienie własności przedmiotowej nieruchomości, do pokrzywdzenia wierzyciela.

Powód w apelacji kwestionował przede wszystkim stanowisko Sądu Okręgowego, iż na skutek dokonanej czynności nie doszło do uszczuplenia majątku dłużnika, albowiem w zamian za wniesioną aportem nieruchomość uzyskał on ekwiwalent w postaci udziałów w pozwanej spółce. Argumentacji przedstawionej przez skarżącego w apelacji Sąd Odwoławczy jednak nie podzielił.

Faktem jest, że na skutek kwestionowanej czynności nastąpiło nie tylko zubożenie, ale też przysporzenie w majątku dłużnika. W zamian za będącą przedmiotem egzekucji nieruchomość uzyskał on bowiem udziały w pozwanej spółce. Zdaniem skarżącego wartość tych udziałów była zaniżona w stosunku do wartości nieruchomości, jaka wynikała z aktu notarialnego z dnia 31 sierpnia 2007 roku. Nie można jednak pomijać faktu, że w chwili dokonywania tej czynności nieruchomość była obciążona dwoma hipotekami kaucyjnymi na rzecz powoda o wartościach: 206.115,00 zł oraz 345.766,70 zł, co dla nabywcy obniżało wartość rynkową przejmowanej nieruchomości. Tym samym nie można uznać, by w tych okolicznościach nominalna wartość udziałów odbiegała istotnie od rynkowej wartości przejmowanej w

drodze aportu nieruchomości (wartość nieruchomości wg aktu notarialnego z dnia 31 sierpnia 2007 roku wynosiła 2.512.900,00 zł, zaś wartość nominalna nabywanych przez dłużnika udziałów wynosiła 2.045.200,00 zł).

Dokonując oceny zarzutów powoda nie można też pomijać faktu, że w ramach niniejszego postępowania egzekwuje on wierzytelność, której łączna wartość wraz z odsetkami i kosztami procesu przekracza kwotę 500.000,00 zł, co stanowi ¼ nominalnej wartości udziałów, jakie posiada dłużnik w pozwanej spółce. Tym samym nawet wykazanie przez powoda, że pozwany uzyskał świadczenie o wartości nieekwiwalentnej nie mogłoby – w okolicznościach niniejszej sprawy – prowadzić do uwzględnienia powództwa, skoro majątek, jakim dysponuje dłużnik, kilkakrotnie przewyższa wartość egzekwowanego roszczenia.

W świetle powyższego nie miały istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy okoliczności, które zostały podniesione przed Sądem I instancji i do których Sąd ten szczegółowo się ustosunkował, ale które także zostały podniesione w apelacji, obejmujące faktyczny cel czynności w roku 2007. Również to, że jeden sposób prowadzenia egzekucji jest bardziej uciążliwy od innego nie może prowadzić do uwzględnienia skargi pauliańskiej. Sąd Apelacyjny zgadza się ze stanowiskiem, że pewne sposoby egzekucji są prostszą drogą do osiągnięcia celu, jednakże jeśli jeden ze sposobów egzekucji pozwala na zaspokojenie wierzyciela, nie zachodzi przesłanka niewypłacalności dłużnika.

Ubocznie należy jedynie zaznaczyć, że w obecnych realiach rynku znalezienie nabywcy nieruchomości może być tak samo utrudnione, jak nabycie udziałów w spółce z o.o.

Tym samym zarzut naruszenia przez Sąd I instancji art. 527 § 1 i 2 k.c. uznać należało za chybiony.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny oddalił apelację powoda na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 13 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 7) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1348 ze zm.).

SSA Hanna Małaniuk SSA Jerzy Geisler SSA Piotr Górecki